

O nejlepším státě

[Část] IV. Doslov

In: Bernard Bolzano (author); Martin Jašek (other): O nejlepším státě. (Czech). Plzeň: M. Jašek, 1934. pp. 334--335.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/400061>

Terms of use:

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

IV. DOSLOV.

[PŘÍTELI V. S. V PLZNI].

Příteli
V. S.
v Plzni.

S *Vaší pomocí* a za přispění přátel, *Vámi povětšinou získaných*, jakož ovšem dílem také za přispění přátel z *kruhů učitelstva v Plzni na českém západě*, bylo možno započítati s tiskem díla Bolzanova v tomto *českém vydání*.

Vychází i s *předmlouvou*, jež způsobila, že kniha vychází na *náklad soukromý*.

— — — — —
Bude mít *úspěch* dílo? Úspěch v duchu Bolzanovy předmluvy?

Nestane se spíše zase to, o čem se děje zmínka v *III. části* těchto dodatků a poznámek? Nesplní se totiž *znova* Bolzanovy obavy tam [str. 294] zmíněné?

»Dejte si říci, přátelé, že nelze čekat, že by některý [z našich politiků anebo] vědec z povolání posoudil někdy příznivě mou práci... Těm bude vše, co řeknu, buďto dávno překonaným stanoviskem, buď absurdností, jež jakoby ani za to nestála, aby byla aspoň vyvrácena«.

Snad nikoli!

Dnes nelze totiž psáti již o díle Bolzanově tak, jak bylo možno psáti před lety: o jeho *vzniku a původnosti*.

A pokud se týká jeho *obsahu*, těch *střízlivě a věcně psaných* kapitol, jednajících o všem, o čem má a *měl by* každý občan státu rovněž *střízlivě a věcně* mysliti, co k tomu ještě dodatí?

Měl by se
studovati
Bolzano.

— — — — —
»Měl by se studovati Bolzano...!, napsal A. Korselt, matematik německý¹⁾, a dosáhl, že se již dílo Bolzanovo dnes *vsukutku také studuje*. Zatím však hlavně *jenom v jednom* — právě vzpomenutém — oboru.

Avšak nezaslouží toho také dílo Bolzanovo? Tyto jeho *rozvážné a bystré úvahy*? — Arciť:

»... *jen kameny ke stavbě, jen náčrtky to jsou, co tuto podávám, kameny, jež — jsou-li k potřebě — nechť od jiných jsou v celek spojeny*...²⁾

Avšak nezaslouží pozornosti tyto jeho *podněty*? — Vždyť:

¹⁾ *Jahresber. d. d. Mathe m.-Vereinig. XIV, str. 380.*

) *Úvod Bolzanův str. 19.*

podnět k myšlení jest nejkrásnější dar, jaký může učiniti člověk člověku.

Dosti!

My jsme učinili, co jsme *mohli* a nač nám naše síly stačily. Dokázali jsme, že rukopis, podle něhož byly dosud podávány *zprávy o tomto díle Bolzanově*, jest *nesprávný*, a našli jsme *správný rukopis*. Podle něho tlumočili jsme — co možná *nejvěrněji* — Bolzanovy myšlenky, a ježto dosud *nebyl vydán* tento *správný rukopis*, lze říci právem, že *toto naše české vydání jest vlastně — editio princeps*.

Editio
princeps.

Dokázali jsme, že a *jak* se Bolzanovi dosud v tomto směru *křivdilo*, a doložili jsme to všechno *nejpečlivěji sebranými doklady*, jež *vyhučují jakoukoli pochybnost*. Že tím vzrostl rozsah knihy, čtenář jistě pochopí.

Připojili jsme i *životopis Bolzanův*, pracovaný rovněž na základě *dokladů*. Vypravili jsme i dílo — pokud bylo možno — *důstojně a pietně*.

Co dále — tot' věc čtenářů, a zvláště těch, jichž úkolem jest pečovati o to, aby vše, co může míti *cenu pro národ*, bylo rozšířeno — pokud možná — *do všech jeho vrstev*: tedy činitelů v našich *sborech osvětových, učitelstva našich škol a správců knihoven*.

Nám zbývá vysloviti ještě díky těm, kterým jsme díky povinni a jejichž jména jinde v knize takto vzpomenu to nebylo.

Překladatel tedy děkuje: p. univ. prof. dru Otakarů *Kádněrovi* v Praze za účinnou a vřelou podporu, za mnohé pokyny a rady i za *zájem o dílo*, p. dru *Zd. Wirthovi*, odbor. přednostovi v min. šk. a n. o., jenž — *mimo jiné* — opatřil některé z *obrázkových příloh* k dílu, p. poslanci *L. Píkovi*, starostovi města Plzně, a jeho pp. náměstkům: p. *JUDru M. Madlovi*, členu zem. zast. a advokátu v Plzni a p. *JUDru Aug. Šípovi*, advokátu v Plzni, za interes o toto dílo, *tiskárně i pracované v Plzni*, a konečně svým přímým spolupracovníkům: p. prof. dru *V. Veselému* v Plzni za pomoc při srovnávání přepisů s rukopisem Bolzanovým a při revidi překladu, p. prof. *F. Šípové-Volcové*, jež pročtla všechny korektury a sestavila rejstříky, p. univ. prof. dru *J. Čadíkovi*, řediteli Zápa-dočeského umělecko-průmyslového musea v Plzni, za revidi úpravy a za to, že s p. drem *O. Stelzerem*, knihovníkem okresní stud. knihovny Čiperovy v Plzni, byli *po celý čas a při všech pracích*, edice se týkajících, *ochotnými rádci* překladateli.

Děkuvzdání.